

**Szkoła Podstawowa im. Ziemi Krajeńskiej
w Sypniewie**

ROK SZKOLNY 2022/2023

PRZEDMIOTOWE

ZASADY

OCENIANIA

Z BIOLOGII

nauczyciel przedmiotu:

Wiesława Borkowska

Biologia

I. PODSTAWA PRAWNA:

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1237).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe dnia Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700, 1730, 2089.
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493 z póź. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie wychowania przedszkolnego oraz podstawy kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1679)
6. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania
7. Statut Szkoły Podstawowej im. Ziemi Krajeńskiej w Sypniewie.
8. Program nauczania biologii w klasach V-VIII szkoły podstawowej *Puls życia* wydaw. Nowa Era.

II. CELE OCENIANIA :

- pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,
- informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce,
- informowanie rodziców o osiągnięciach i rozwoju ucznia,
- uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów,
- mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji biologicznej
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów w zakresie biologii,
- zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się biologii oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu,

III. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

- wiedza i jej wykorzystanie w praktyce
 - umiejętności ucznia wynikające z posiadanej wiedzy
 - praca samodzielna
 - praca w grupie
 - aktywność
 - zaangażowanie i zainteresowanie przedmiotem
 - odrabianie zadań domowych
 - samokształcenie
 - wykonywanie dodatkowych zadań (np.referaty, prezentacje, doświadczeń)
 - sumienność i pracowitość
- **Praca zdalna (systematyczność, aktywność, samodzielność podczas kształcenia na odległość).**

IV. KRYTERIA OCENIANIA:

* Ocena celująca:

- uczeń posiada umiejętności i wiadomości wykraczające poza materiał przewidziany programem
- stosuje zdobytą wiedzę w sytuacjach typowych i nietypowych całkowicie samodzielnie, wykorzystując terminologię biologiczną
- przedstawia zintegrowane wiadomości z różnych źródeł informacji,
- buduje jasne i precyzyjne komunikaty,
- w dyskusji używa ważnych merytorycznie argumentów,
- pełni różne role pracując w zespole, potrafi skutecznie porozumiewać się w różnych sytuacjach,
- osiąga ze sprawdzianów, testów min. 97% punktów możliwych do uzyskania.

Uczeń, który jest laureatem, finalistą konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim otrzymuje ocenę końcową celującą.

*Ocena bardzo dobra:

- uczeń w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe
- jest samodzielny, korzysta z różnych źródeł informacji

- potrafi zaplanować i wykonać zadanie
- w wypowiedziach używa poprawnego języka terminów biologicznych
- osiąga ze sprawdzianów, testów min. 90 % punktów możliwych do zdobycia,
- potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania problemów i w pełni odnosi ją do działalności praktycznej,
- w wypowiedziach używa poprawnego języka terminów biologicznych,
- bierze udział w konkursach biologicznych,
- jest twórczy, chętnie dzieli się pomysłami z grupą,

***Ocena dobra:**

- uczeń opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem
- poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych zadań
- potrafi korzystać ze wskazanych źródeł informacji
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 75 % punktów możliwych do zdobycia,
- stara się używać pojęć typowych w języku biologicznym,
- współpracuje w realizacji inicjatyw grupowych,
- prawidłowo wykonuje przydzielone mu zadania,

*** Ocena dostateczna:**

- uczeń opanował w podstawowym stopniu wiadomości i umiejętności określone programem
- potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania typowych zadań z pomocą nauczyciela
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 60 % punktów możliwych do zdobycia
- potrafi rozwiązać prosty problem oraz stosuje zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach życia codziennego,
- współpracuje z grupą, akceptując twórczość innych osób,

*** Ocena dopuszczająca:**

- uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zdania o niewielkim stopniu trudności
- ze sprawdzianów, testów osiąga min. 40 % punktów możliwych do zdobycia

*** Ocena niedostateczna:**

- uczeń nie opanował umiejętności i wiadomości niezbędnych do dalszego kształcenia w klasie programowo wyższej
- nie potrafi wykonywać zadań o małym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem

V. STANDARDY WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

* Uczniowie zostają poinformowani o wymaganiach edukacyjnych na początku roku szkolnego.

* Rodzice mogą zapoznać się z wymaganiami na poszczególne stopnie szkolne korzystając z biblioteki szkolnej lub strony internetowej szkoły, o czym poinformowani są na zebraniu ogólnym na początku roku szkolnego.

*** Dostosowanie wymagań:**

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- a) posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - na podstawie tego orzeczenia,
- b) posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania- na podstawie tego orzeczenia,
- c) posiadającego opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej wskazującą na potrzebę takiego dostosowania, na podstawie tej opinii,
- d) nieposiadającego orzeczenia lub opinii wymienionych w pkt. a, b i c, który jest objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną w szkole, na podstawie rozpoznania dokonanego w szkole zgodnie z odrębnymi przepisami (diagnoza wewnątrzszkolna),

2. Obszary dostosowania dotyczą form i metod pracy z uczniem, a nie treści nauczania i obejmują:

- a) warunki procesu edukacyjnego tj. zasady, metody, formy, środki dydaktyczne,
- b) zewnętrzną organizację nauczania (np. posadzenie ucznia słabo słyszącego w pierwszej ławce),
- c) warunki sprawdzania poziomu wiedzy i umiejętności (metody i formy sprawdzania i kryteria oceniania).

OGÓLNE WYMAGANIA Z BIOLOGII

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, gdy:

*notorycznie nie pracuje na lekcji, nie odrabia prac domowych,

*nie osiągnął wymagań koniecznych, na ocenę dopuszczającą,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, gdy:

* umiejętnie stosuje terminy, pojęcia, procedury niezbędne w praktyce życiowej i dalszym kształceniu określone zakresem treści programowych w danej klasie,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, gdy:

* osiągnął wymagania na ocenę dostateczną,

* poprawnie odczytuje, wyszukuje informacje zawarte w tekście, tabeli, wykresie, schemacie, fotografii,

* samodzielnie korzysta z podręcznika, słowników, encyklopedii, literatury popularno-naukowej,

* w wypowiedziach pisemnych i ustnych ze zrozumieniem stosuje terminologię biologiczną

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, gdy:

* osiągnął wymagania na ocenę dobrą,

* poprawnie i biegle wskazuje i opisuje fakty, zależności przyczynowo-skutkowe, przestrzenne i czasowe,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, gdy:

* osiągnął wymagania na ocenę bardzo dobrą,

* stosuje zintegrowaną wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów,

* kojarzy różnorodne fakty, obserwacje, wyniki doświadczeń i wyciąga wnioski,

* opracowuje wyniki,

* rozwiązuje zadania interdyscyplinarne,

* rozwiązuje problemy w sposób twórczy (posługuje się analizą, syntezą, uogólnieniem, kojarzeniem),

* samodzielnie prowadzi obserwacje biologiczne (dokumentuje zapisem w zeszycie lub w inny sposób),

* prawidłowo dobiera źródła informacji

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, gdy spełnia przynajmniej jeden z warunków:

* rozwiązuje zadania na ocenę celującą

* jego wiedza i umiejętności wykraczają poza treści realizowanej dziedziny tematycznej (działu),

* osiąga sukcesy w konkursach o tematyce biologicznej.

VI. NARZĘDZIA I FORMY OCENY:

A narzędzia:

- **wypowiedzi pisemne:**

- testy i sprawdziany (po każdym dziale, całogodzinne)
- kartkówki (niezapowiedziane sprawdzenie wiadomości i umiejętności, nie trwające dłużej niż 15 min, obejmujące trzy ostatnie lekcje)
- referaty, opisy i inne formy pisania
- zadania w zeszytach przedmiotowych i zeszytach ćwiczeń
- prowadzenie zeszytu ćwiczeń – ocenianie pod kątem poprawności wykonywania zadań i estetyki
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego

- * **wypowiedzi ustne:**

- odpowiedzi ustne obejmujące wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji
- aktywność na lekcji
- prezentacje własnych opracowań
- prezentacje wyników pracy grupy
- wielokrotny i wartościowy merytorycznie udział w dyskusji

- inne, np. prezentacje multimedialne

B forma oceny:

- wyrażona cyfrą
- ustna
- samoocena
- ocena grupowa

VII. POSTAĆ OCENY:

- skala stopniowa 1-6; bez plusów i minusów
- ocena słowna
- skala procentowa dotycząca punktacji prac pisemnych:
 - 0 – 39% ocena niedostateczna
 - 40 – 59% ocena dopuszczająca
 - 60 – 74% ocena dostateczna

75 – 89% ocena dobra
90 – 96% ocena bardzo dobra
97 – 100% ocena celująca

* Wspomaganiu oceniania służą tzw. plusy, które uczeń może otrzymać za:

- aktywność na lekcji,
- prace domowe o małym stopniu trudności,
- pracę w zespole,
- przynoszenie materiałów wzbogacających proces lekcyjny,
- inne formy aktywności.

* Plusy wpisywane są przez nauczyciela w zeszytu przedmiotowym i przekładane na ocenę wyrażoną stopniem. Za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą.

VIII. WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

* Uczeń uzyskuje pozytywne oceny ze sprawdzianów, testów, kartkówek i odpowiedzi ustnych.

* Każdy uczeń ma obowiązek pisania wszystkich sprawdzianów. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek napisania sprawdzianu w czasie 2 tygodni po przyjściu do szkoły w terminie ustalonym przez nauczyciela. Jeżeli uczeń nie zgłosił się w wyznaczonym terminie nauczyciel sprawdza opanowanie obowiązującego materiału w sposób ustny.

* Każdy uczeń ma obowiązek poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianów w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

* W przypadku przewidywanej oceny niedostatecznej semestralnej lub rocznej w wyjątkowych sytuacjach (zdarzenie losowe, pobyt w szpitalu) nauczyciel może wyrazić zgodę na poprawę cząstkowych ocen niedostatecznych nie poprawionych w regulaminowym terminie.

* Uczeń ma prawo do poprawy pozostałych ocen niedostatecznych. Aby otrzymać pozytywną ocenę z przedmiotu, musi poprawić ponad połowę ocen niedostatecznych z obszarów innych niż prace klasowe i sprawdziany

* Uczeń, który z oceniania wiedzy i umiejętności (testy, kartkówki, odpowiedzi ustne) uzyskał ocenę dopuszczającą lub dostateczną może ją poprawić tylko za zgodą nauczyciela, w terminie dwóch tygodni od otrzymania oceny, jednak tylko w uzasadnionych przypadkach (dłuższa nieobecność, zdarzenie losowe)

* Na ocenę semestralną, roczną i końcową najważniejszy wpływ mają oceny ze sprawdzania wiedzy i umiejętności (testy, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne), natomiast oceny za postawę ucznia pełnią funkcję pomocniczą.

* **Waga ocen w dzienniku elektronicznym:**

- sprawdzian: 5-6
- kartkówka: 4-5
- odpowiedź ustna: 4-5
- zadanie domowe: 1-3
- praca na lekcji: 1-2

* Uczeń ma obowiązek noszenia na lekcje podręcznika, zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.

* Odrabianie zadań domowych jest obowiązkowe, w związku z czym zakres zadania domowego, które nie zostało wykonane przez ucznia nauczyciel może sprawdzić w formie ustnej.

* W przypadku braku zadania domowego postępuje się zgodnie z procedurą obowiązującą w szkole.

* Zadanie domowe jest sprawdzane w następujący sposób:

- sprawdzenie faktu odrobienia zadania poświadczony jest znaczkiem,
- sprawdzenie treści zadania poświadczony jest podpisem lub oceną,
- głośne przeczytanie wykonanej pracy przez ucznia i samokontrola pozostałych uczniów,
- podczas sprawdzania zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń.

* Uczeń jest oceniany co najmniej jeden raz w miesiącu.

* W semestrze uczeń pisze co najmniej dwa sprawdziany obejmujące cały dział.

* Zeszyt przedmiotowy jest oceniany 1 raz w roku

- Uczeń, który otrzymał semestralną ocenę niedostateczną z biologii, zobowiązany jest opanować w wyznaczonym przez nauczyciela terminie zestaw zagadnień – wymagań koniecznych do dalszego kształcenia. Zestaw zagadnień przygotowuje nauczyciel, przekazując go uczniowi wcześniej.
- Uczeń, który otrzymuje roczną ocenę niedostateczną z biologii może przystąpić do **egzaminu poprawkowego** (w przypadku pozytywnego zaopiniowania przez RP), który składa się z dwóch części – pisemnej i ustnej. Uczeń, aby zdać egzamin musi udzielić poprawnej odpowiedzi łącznie na 75% przygotowanych pytań z części pisemnej i ustnej z zakresu wymagań na ocenę dopuszczającą.

Szczegółowe procedury przeprowadzania egzaminu poprawkowego zawarte są w WZO, będących częścią Statutu Szkoły.

*** Egzamin sprawdzający**

1. Uczeń lub jego rodzice mogą złożyć w sekretariacie kierowany do dyrektora szkoły wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania ocen.
 2. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą ubiegać się o podwyższenie pozytywnej oceny składając pisemny wniosek w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych. Wniosek składa się w sekretariacie szkoły.
 3. Egzamin sprawdzający przeprowadzany jest w formie pisemnej.
 4. Uczeń musi uzyskać nie mniej niż 90 % wymagań przewidzianych na ocenę, o którą się ubiega.
- Szczegółowe procedury przeprowadzania egzaminu sprawdzającego zawarte są w WSO, będącym częścią Statutu Szkoły.

IX. PRZEKAZ INFORMACJI O OCENIE:

1. Rodzice informowani są o osiągnięciach, postępach i niepowodzeniach ucznia przez wychowawcę klasy na spotkaniach z rodzicami.
2. W celu uzyskania informacji dotyczących osiągnięć swojego dziecka rodzic ma możliwość zasięgnięcia opinii nauczyciela przedmiotu w każdej chwili, z wyjątkiem trwania jednostki lekcyjnej lub pełnienia przez nauczyciela dyżuru międzylekcyjnego.
4. Rodzice ucznia o przewidywanej ocenie niedostatecznej semestralnej lub rocznej zostają poinformowani na miesiąc przed planowanym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej.
5. Na trzy dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej rodzice ucznia informowani są o przewidywanych pozytywnych ocenach semestralnych, rocznych lub końcowych zgodnie z procedurą zawartą w Statucie Szkoły.
6. Prace pisemne przechowywane są przez nauczyciela przedmiotu do 31.08. danego roku szkolnego.
7. Na początku roku szkolnego uczniowie są informowani o PZO.
8. Na pierwszym w danym roku szkolnym spotkaniu rodzice zostają poinformowani o możliwościach zapoznania się z PZO i miejscu jego przechowywania.

X. W przypadku nauczania zdalnego

1. Uczniowie przesyłają zadania w dostępnych formach: na wskazany przez nauczyciela e-mail, poprzez dziennik elektroniczny, przez Teams.
- W wyjątkowych sytuacjach nauczyciel może umówić się z uczniem lub rodzicem na inną formę dostarczania zadań.
2. Nauczyciel kontaktuje się z uczniami i przesyła informacje zwrotne na to samo źródło kontaktu z jakiego otrzymał informację.

XI. Uzgodnienia z uczniami

1. Oceny ze sprawdzianów nauczyciel uzasadnia ustnie uczniowi i rodzicom na ich wniosek, nie później niż do 7 dni od dnia poinformowania ucznia o ustalonej ocenie.
2. Wyniki sprawdzianów omawiane są w sposób ogólny na forum klasy, z podkreśleniem sukcesów uczniów i wskazaniem obszarów wymagających doskonalenia.
3. Uczeń przygotowując się do lekcji ma obowiązek przeczytania z podręcznika treści tematu dotyczącego poprzedniej lekcji oraz przeanalizowania notatki w zeszycie przedmiotowym.

XII. Ewaluacja.

1. Zespół przedmiotowy zbiera wnioski nauczycieli, rodziców oraz uczniów na temat działającego PZO.
2. Ewentualne zmiany muszą być zgodne z innymi dokumentami dotyczącymi oceniania w szkole.
3. Zmiany PZO obowiązują od 1 września każdego roku szkolnego.

Nauczyciel przedmiotu
Wiesława Borkowska

